

Samenvatting Soortenstandaard Kerkuil

Deze samenvatting geeft de belangrijkste punten uit de soortenstandaard, die is opgesteld in het kader van de Flora- en faunawet. Op 1 januari 2017 is de Flora- en faunawet vervangen door de Wet natuurbescherming. De provincies gebruiken voorlopig nog deze soortenstandaards als richtlijn. Op den duur vervangt Bij12 (de uitvoeringsorganisatie van de provincies) deze soortenstandaards door *factsheets*. Regelink Ecologie & Landschap stelt te zijner tijd ook van deze *factsheets* overzichtelijke samenvattingen beschikbaar.

1. Ecologische informatie

Na een sterke afname in de periode 1963-1979 neemt het aantal broedparen van de kerkuil vanaf het eind van de jaren zeventig van de vorige eeuw weer toe. Het aantal lijkt zich sinds 2000 te stabiliseren, maar wel met zeer wisselende aantallen broedparen per jaar.

De kerkuil is een erg opvallende uil door zijn hartvormige gezicht. De onderkant van de vleugels is lichtgekleurd en de rug is roestkleurig, met grijze vlekken en stipjes. De buik van de kerkuil is beige en is doorgaans gestipt.

Kerkuilen zijn standvogels die meestal hun hele leven in hetzelfde gebied blijven. De kerkuil komt voor in cultuurland met gras- en bouwlanden die begrensd worden door kruidenrijke akkerranden, houtwallen, heggen of bosjes. Ze worden bijna nooit aangetroffen in (aaneengesloten) bossen. Muizen vormen ongeveer 98% van het voedsel. De veldmuis is één van de belangrijkste prooidieren.

Nestlocaties bevinden zich vooral in de hoge, donkere en tochtvrije delen van boerenschuren, kerken, kastelen en torens. Bij uitzondering broedt de kerkuil nog wel eens in een holle boom.

Het eerste broedsel vindt meestal plaats tussen eind maart en begin mei. In muizenrijke jaren zijn er vervolgbroedsels in juli en augustus en zeer zelden ook nog van oktober tot december. Er worden vier tot zeven eieren per broedsel gelegd. In muizenrijke jaren kan een broedsel tot twaalf eieren bevatten. Als de jongen 3 tot 4 maanden oud zijn, worden ze uit het territorium van hun ouders verjaagd.

2. Bescherming

Kerkuilen mogen het hele jaar door niet worden gedood of verontrust; nesten en voedselgebieden zijn jaarrond beschermd. Ook in perioden waarin de dieren niet aanwezig zijn, mogen zulke plaatsen niet ongeschikt gemaakt worden of verloren gaan. Om dit te voorkomen kan in bepaalde gevallen gewerkt worden volgens een goedgekeurde gedragscode. Als te verwachten is dat bij een ingreep verstoring zal plaatsvinden van de vogels zelf of hun nesten of leefgebied, moet een ontheffing Wet natuurbescherming worden aangevraagd. Deze ontheffing wordt verleend als aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan en de ingreep een wettelijk erkend belang dient. Vooraf moet vrijwel altijd onderzoek plaatsvinden naar de situatie ter plekke.

3. Onderzoek

Aanwezigheid van de kerkuil kan door een deskundige op het gebied van kerkuilen worden vastgesteld aan de hand van:

- 3 avond-/nachtbezoeken in de periode 1 februari – 15 oktober,
- 1 dagbezoek naar sporen (krijtstrepen, braakballen),
- navraag bij bewoners en bij kerkuilvrijwilligers (Stichting Kerkuilwerkgroep Nederland).

4. Beschermingsmaatregelen per activiteit

Ingrepen die nadelig kunnen zijn voor de kerkuil, zijn onder andere:

- werkzaamheden met grondverzet, bijvoorbeeld bij stads- en dorpsuitbreiding, aanleg bedrijventerrein, aanleg infrastructuur,
- sloop of renovatie van een gebouw, zoals een boerderij, schuur, toren,
- aanbrengen (felle) verlichting in schuren en paardenbakken.

Om negatieve gevolgen van ingrepen te voorkomen moet u bij voorkeur werken buiten de meest kwetsbare periode. Werkzaamheden moeten uitgevoerd worden in de periode september – januari. Bij werkzaamheden met grondverzet over grotere oppervlakten kunt u werkzaamheden gefaseerd uitvoeren in ruimte en tijd, waarbij u in de omgeving van de nestlocatie werkt in eerdergenoemde periode.

Aantasting van foerageergebied kunt u mitigeren door marginale voedselgebieden in het plangebied of omgeving op te waarderen, bijvoorbeeld door extensief maaibeheer van grazige (brede) bermen, dijken en oeverdals.

Bij de sloop of renovatie van een gebouw waar een nestlocatie aanwezig is, of het aanbrengen van verlichting in de nabijheid van een nestlocatie, kunt u vervangende nestlocaties aanbieden. Per nestlocatie moet u 2-3 vervangende locaties aanbieden binnen 500m van de oorspronkelijke locatie. Ze moeten minimaal drie maanden voor de start van de werkzaamheden aanwezig zijn, en bij voorkeur al in de periode september tot december, om de vogels te laten wennen aan de nieuwe voorzieningen.

Andere zaken die noodzakelijk kunnen zijn:

- een ecologisch werkprotocol,
- begeleiding van de werkzaamheden door een kerkuildeskundige,
- monitoring van genomen maatregelen.